

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravništvo v Gornji Radgoni,
Spodnji Griz št. 7, I. nadstr. I. Telefon št. 7.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštino
vred za celo leto 30 K, za pol leta 15 K, za
četrt leta 8 K. Posamezna številka stane 80 vin.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor
3 mm visok in 45 mm širok) K 1.50. Pri večkratni
objavi primeren popust.

Kmetska Jugoslavija.

Jugoslavija je agrarna država. Če pogledaš na zemljevid, če poznaš statistične številke, ako potuješ sem in tja širom naše domovine, povsod ti prihaja pred oči agrarni značaj Jugoslavije. Tudi zadnje volitve so to potrdile. Bolj ko se bode ustaljevale politične in gospodarske razmere, bolj bo silil agrarni značaj v ospredje.

V Jugoslaviji se okoli 80% prebivalstva peča s poljedelstvom, živinorejo, vinogradništvom, sadjerejo — sploh s vsemi vejami narodnega gospodarstva, ki so vezane na zemljo in njeno obdelovanje. Kmetski stan tvori tedaj pretežno večino prebivalstva, le 20% odpada na druge poklice. Zaradi tega je Jugoslavija ena najbolj agrarnih dežel v Evropi.

Pred sto leti je imela vsa Evropa agrarni značaj. Odkar pa je bil izumljen parni stroj (l. 1785) je zelo napredovala industrija. Preje je opravljal vse delo človek s svojimi rokami. Zdaj je stopil na njegovo mesto stroj. Gonilno silo mu je dajal premog, ki so ga začeli kopati v vedno večjih množinah. Premog in parni stroj sta v enem stoletju temeljito izpremenila zahodnoevropske dežele. V Angliji je kmet domala izginil. Prebivalstvo se je silno razmnožilo, nastala so velika mesta, ki so okrog morskega obrežja in okoli velikih premogovnikov posuta kakor gobe v gozdu. Za kmeta tu ni bilo prostora; izselil se je v Ameriko ali pa je postal tovariški delavec in rudar. Od l. 1871 se razvija tudi Nemčija v močno industrijsko državo. Svetovna vojna jo je sicer potisnila nekoliko nazaj, ni pa mogla poškodovati korenin njenega razvoja. Tako se bo tudi Nemčija v bodočnosti popolnoma industrijalizirala, k čemur bo mnogo pripomogel nov zaveznik sodobne industrije: elektrika. Prejšnja Avstro-Ogrska je bila industrijsko-agrarna država. Kruh je rasel na Ogrskem in Hrvaškem, v ostalih deželah pa so napredovale tovarne, odpirali se novi plavži, množila se velika trgovska podjetja. Od nasledstvenih držav ste najbolj industrijski Čehoslovaška in Avstrija. Avstrija

je sedaj čisto industrijska dežela, ker ne pridela dovolj žita niti za lastno porabo. Čehoslovaška industrija je na dobrem glasu, a še večji razvoj jo čaka v bodočnosti. Tudi ta država je na potu, da postane popolnoma industrijska.

Balkanske države in Madžarska so še ohranile agrarni značaj, da niti ne omenjamo Poljske in Rusije, od katerih je zadnja najbolj agrarna dežela v Evropi. Med temi balkanskimi državami gospoduje Jugoslavija. Naša domovina ima vse pogoje za vzorno agrarno državo. Osvobojeni kraji leže med Srednjo Evropo in Balkanom. S srednjo Evropo nas veže Donava ter več dobrih železnic, z ostalim svetom pa Jadransko morje. Sicer so zveze z morjem še zelo pomanjkljive, ker nam je Italija ugrabila vse bivše avstro-ogrske luke, k dalmatinskim pristaniščem pa ni dobrih železnic, a vzlic temu je naš položaj ugodnejši, kakor n. pr. položaj Madžarske in Rumunije, katerih prva sploh nima dohoda k morju, druga pa je obrnjena k Črnemu morju, katero ji ne prinaša posebnih koristi, ker je od Sredozemskega morja oddaljeno, zelo nemirno in viharo, povrh tega pa ima Rumunija pri izvozu žita nevarnega tekmeča v Rusiji ne glede na to, da slednja začasno ne izvažajo svojih pridelkov. Bolgarija in Grška ne pridete v poštev za Srednjo in Zapadno Evropo. Jugoslavija je tedaj v prvi vrsti poklicana, da prideluje kruh za industrijske evropske dežele.

Ni nobenega dvoma, da ima tudi naša domovina mnogo pogojev, da se razvije v industrijsko deželo. Toda ti pogoji še niso tako srečno združeni, da bi bil njen razvoj nagel kakor je bil v Angliji in drugod. Poraz v borbi za Jadransko morje nas je sunil daleč nazaj. Mi smo na morju pod kontrolo močnejšega sosedu Italije — katerega največji up je razvoj domače industrije. Postanek nove industrijske države na drugi strani Adrije bi prinesel Italiji gotovo smrt. Vzglede drugih držav nas uče, da so industrijalizacijo najbolj pospešile kolonije. Kaj bi bila Anglija brez svojih velikanskih kolonij? Mala industrijska Belgija ima isto tako obširnejše kolonije kakor je sama. Tudi k indu-

strijskemu razvoju Nemčije so mnogo doprinesle prekmorske kolonije.

Nam manjka potrebna svoboda na morju, nimamo kolonij, velikih premogovnikov itd. Za razvoj industrije se zahteva velik kredit. Nemčija je od l. 1871 sem vporabljala francosko vojno odškodnino za zgradbo svojih ladjelnic in novih železnic. Naša zemlja je sicer bogata na rudah, toda samo to nam ne bo ustvarilo industrije. Bodočnost naše države leži še vedno v obdelovanju zemlje. Razmah industrijskega življenja posega globoko v mišljenje in čustvovanje prebivalstva. Proletarske množice prinašajo v človeško družbo razkroj in nered. Nasproti njim je poljedelec, držeč se čvrsto svoje grude, nosilec mirnega in treznega napredka, nosilec tiste civilizacije, ki se ne rodi iz ekstremov in ne teži za ekstremi. To je zlasti za male narode in šibkejša države velikanskega pomena.

Slovani nimamo mnogo talenta za vzdrževanje silne, krepke države, kakor ga ima germanska rasa. Zaradi tega ne smemo delati naglih skokov ne v gospodarskem ne v kulturnem razvoju. Kar gradimo, moramo graditi solidno, smotreno in iz zanesljivega materiala.

To velja tembolj za nas Jugoslovane, ki sploh še nismo bili politično ujedinjeni in smo živeli še do zadnjega časa pod vplivom tujih kultur, deloma celo pod vplivom duhu industrijske Evrope popolnoma nasprotne vzhodne kulture. Mi moramo iz naše mlade države zgraditi krepko, solidno stavbo, ki se bo včakala stoletij. Izkoristiti moramo svoj ugodni položaj kot žitnica srednje Evrope. Predno bo ostala Evropa docela industrijalizirana se bo tudi naša država nahajala na čvrstih temeljih, tako v gospodarskem kakor v političnem oziru.

Neki učenjak je preračunal, da lahko prebivalstvo Jugoslavije tekom petdesetih let narase na 20 milijonov. Tem 20 milijonom zamore dati naša rodovitna zemlja dovolj dela in jela. Tako ojačena država pa bo že sposobnejša, da si pribori pogoje, ki ji bodo omogočili blagodat velikega industrijskega napredka. Medtem bo mogoče stala svetovna indu-

Ypsilon.

Kako je Habjanov Jože postal bolševik.

Moderna in resnična povest.

Če bi pustil Habjanovega Jožeta tam, kamor so ga postavile njegove dobre in slabe lastnosti, tedaj bi bil te povesti konec. Toda zavozljati hočem glavnega junaka s samim g. Koničnikom kot predstaviteljem jugoslovanstva in prijateljem starih preizkušanih družabnih razmer. Evo: Volitve so se približale in že so stale pred durmi. Koničnik je bil v hudih skrbeh za svojo stranko, kakor vsak pošten in pravičen Slovenec. Od vodstva stranke izdano parolo: „Vsak naš na volišče!“, je razumel resno in s takšnim respektom, da je sklenil, ne zamuditi nobene ure in ne izpustiti prav nobenega volilca, ki bi s svojim številom pomnožil vojsko pravičnih. Med izvoljenci je bil seveda tudi Habjanov Jože. G. Koničnik je bil blag in razumen mož, pa je Jožetu že naprej odpustil vse izgovore, ki so imeli enaki konec: „Brez mene boste že opravili!“ G. Koničnik se je prepričal, da se nesrečni Jože sploh ne zaveda nevarnosti, ki nam preti od številnih nasprotnikov in da celo pred bolševizmom nima dovolj strahu. Radi tega ga je povabil v svojo klet in mu v dveurnem govoru razodel vse javne in sramežljive strani naše domače politike. Jože je bil proti koncu brez dvoma zelo ginjen, zakaj g. Koničnik ne skupuje z vinom, če gre za narodni blagor. Tako je mogel g. Koničnik ugotoviti, da je Jože natančno poučen, „kaj je na stvari.“ Hudo-mušni pisatelj bi pač namignil, da je bil Jože glede vina bolj, glede politike pa manj na jasnem, toda pustimo Janezu Mico in vsakemu svojo pravico. Naj-

težja preizkušnja je bila g. Koničniku prihranjena za zadnje dni pred slovito nedeljsko bitko.

G. Koničnik se je tega v polni meri zavedal, toda ni mogel najti najprimernejšega načina, da Jožetu razloži pomen volilnih skrinjic in kroglic. Stvar je bila resna, kajti komaj pridobljena zaveš o nevarnosti političnih nasprotnikov bi bila prazna pena, ako Jože ne bi vrgel kroglice v tisto skrinjico, ki jo je predstavljal g. Koničnik. Slednjič se je vendarle zdelo, da v Jožetovi glavi svita in da je vedel za številne skrinjice, hkrati pa tudi način, kako mora pokazati figo šesterim preostalim nasprotnikom.

28. novembra je stopal Habjanov Jože skupaj z g. Koničnikom, ki je bil — bodi mu povedamo v čast — celo predstavnik stranke, na oddaljeno volišče. Čitatelj bi želel, da bi mu opisal čustva, ki so se „rojila in podila v junakovi glavi“. Toda ravno pri teh sem v nemali zadregi, ki mi sicer ugaja, ker iz že utemeljenih vzrokov ne maram dolge povesti. Čustev in misli je bilo v Jožetovi glavi bore malo, dasiravno mu je g. Koničnik iznova vzbujal strah pred bolševiki, pri čemur se je Jože zaklel, da bo proti njim tudi tedaj, ako bi bili zmagali. V bližini volišča ga je g. Koničnik kot izkušeni poznavalec njegove nerodnosti še enkrat opozoril, naj pazi njegovmiglaj in spusti kroglico tam, kjer je treba.

Jožetu je bilo tesno pri srcu in že ga je jezila ta komedija s skrinjicami in kroglicami. Še tesneje mu je pač postalo, ko je vstopil v volilno sobo in zagledal pred sabo celo krdelo gospodskih veljakov, sedem skrinjic na mizi in zadaj za njimi mučeniški obraz g. Koničnika.

Ker nisem kronist, bom opustil navmesne pri-

petljaje in preidem na trenutek, ko je Habjanov Jože s kroglico v roki stopal k skrinjicam. Bil je ves zmeden in se je tresel na telesu. Čemu? Ali se je morda zavedal, kako velikanskega pomena so volitve za usodo g. Koničnika in vseh pravičnih ljudi v fari? Ali pa mu je morda prišla v spomin skrinja zaveze, ali pa, kar je verjetnejše, debelo okovana skrinja v Koničnikovi spalnici? Skrivnostna moč ravna človeške korake in par korakov lahko odloči usodo. Pa čemu vsi zijajo vanj? Ali nimajo drugega opravila? Preklicana gospodska komedija, ali te je bilo treba? Zakaj neki je g. Koničnik tako spačil obraz? In čemu obrača svoje pravične oči? Jože se je spomnil na lov na rake in je prav okorno segel v prvo skrinjico ter tako po vrsti, pri tem pa je pozabil, katera izmed njih je Koničnikova. Kroglica mu je postajala vse težja in jo je komaj držal v roki. Končno mu je odleglo in po trenutnem odmoru, med katerim se je g. Koničnik jezno dvignil in še grše namrdnil, je kroglica padla v — komunistično skrinjo.

Kaj je bilo pozneje, ne povem. Toda za mene je zanimivo to-le: V komunistični paradiž je prikreval pošten, pravičen, bogaboječ človek, Habjanov Jože po imenu. Pravičnik je on, kakor je pravičnik njegov gospodar g. Koničnik. Gotovo so imeli žnjim veselje! Zakaj kdo more trditi, da v naši volilni borbi ni šlo zgolj za glasove? Teh glasov ni nikdo meril ali tehtal. Nikdo jih ni preiskal, nikdo ugotovil, ali so res pristni. Koliko pravičnikov je podleglo vplivom lepe in sladke besede, obljubam, preračunjenim zvijačam in raznoterim drugim silam, ki niso nič manj resnične kakor je nerodnost Habjanovega Jožeta?

(Konec.)

strija že popolnoma v dobi elektrike, kakor je dozda stala v dobi premoga in pare. Mi imamo dovolj vod za elektrifikacijo vsega našega ozemlja. Položaj naše države bo slejkoprej ugoden. Balkan bo v bodočnosti igral še veliko vlogo. Tega so se dobro zavedali Nemci in so se borili za nj. V današnji Mali Aziji in Mezopotamiji se bodo pripravljala tla za novo žitnico industrializirane Evrope. Mi si bomo lahko kot najbližnja zemlja pridobili pri tem važno besedo.

Tako ima naša Jugoslavija kot agrarna država veliko bodočnost. Toda delati moramo na to, da postane naša domovina res vzor prave agrarne države. Čakajo nas še velike naloge. Imamo nešteto vprašanj, ki jih bo treba rešiti; mnogo razlik, ki jih bo treba poravnati; mnogo ran, katere bomo morali zaceliti. Ni dovolj, če trdimo, da je kmet steber države, ako se ta steber pod vsakim vetrom zamaje. Naš kmet, srbski in hrvatski enako kot slovenski, mora biti strokovno izobražen, kulturno napreden, socialno čuteč. Agrarni značaj naše države ne more in ne sme biti vzrok kulturne zaostalosti, marveč mora naše ljudstvo in njegovo izobraženstvo voditi k pravi in res demokratični civilizaciji. B.

Naša meja.

Razmejitvena komisija popravi krivice. Ker se je razmejitvena komisija prepričala, da je v prvem odseku državne meje med Košenjakom in Sv. Urbanom postopala nepravilno (kritike v časopisju in protesti pri zadetega prebivalstva so tedaj imeli uspeh), je sklenila upoštevati pravičnejše želje prebivalstva in določila kot novo mejno črto razvodje med Dravo in Muro. S tem se bo meja od Kozjaka proti Muri izboljšala v našo korist. Temu nasproti ugotavlja mariborski „Tabor“, da o meji Sv. Duh—Mura še vedno ni padla odločitev. Konferenca poslanikov je razpravljala o tem vprašanju 9. t. m., vendar pa njeni sklepi še niso znani. Nemškoavstrijska in jugoslovanska delegacija ste se 11. t. m. posvetovali o glavnem teku reke Mure zaradi točne določitve mejne črte po reki. Sporazum se upa doseči v prihodnji seji.

Francoški in japonski delegat razmejitvene komisije sta se vrnila 10. t. m. iz Pariza v Maribor.

Severna meja na Štajerskem. Pod tem naslovom je objavil mariborski odvetnik dr. F. Müller v 282. številki „Siv. Naroda“ daljši članek o delovanju razmejitvene komisije. O italijanskem zastopniku pravi, da ne smemo v njem videti brezpogojnega sovražnika in ga delati odgovornega za vse krivice. Naša javnost ni o delovanju te komisije čisto nič poučena in bi bila v tem oziru dolžnost jugoslov. člena oziroma odseka, da bi javnost vsaj od časa do časa natančno informiral o razvoju in napredku delovanja razmejitvene komisije v Mariboru. Razumljivo je, če nastane vsled te nepoučenosti v narodu velika nervoznost in če pride do nezasluzenih napadov. Mi se tej zahtevi pridružujemo. Meja se določa za državno ozemlje in za narod. Če so gospodje užaljeni, ako se pojavijo v javnosti neosnovani napadi, tedaj naj odgrnejo razdelovanje te komisije vojaško-diplomatsko kopreno in dajejo vsaj časopisju natančne informacije. V začetku smo dobili od komisije izjavo, da ne bo odgovarjala na časopisne vesti. Če vztraja na tem stališču, tedaj si naprti odgovornost za neosnovano kritiko in nestvarne napade v javnosti. Sicer pa vidimo, da so nemški listi najbrž od avstrijske delegacije vedno najboljše poučeni o razmejitvenem delu.

Počitnice razmejitvene komisije. Povodom vesti, da bo razmejitvena komisija preko zime prenehala z delom, se je pojavila v javnosti zahteva, naj bi se ta odmor izkoristil v to, da naš odsek natančno prouči položaj v preostalem obmejnem ozemlju in pretrese vse možnosti, kjer bi se dalo ugoditi našim narodnim in gospodarsko-polit. interesom. Ker Avstrijci smotreno delajo na to, da odščipnejo kjer le mogoče večji ali manjši kos našega nacionalnega ozemlja, moramo tudi mi biti s smotrenim delom na braniku ogrožene obmejne pokrajine.

Nove nemške zahteve. Ker so v Gradcu uvideli, da po vsej verjetnosti ne bodo prodrli s svojimi drznimi zahtevami glede mariborske okolice in Slov. goric, hočejo obrniti pozornost razmejitvene komisije na Prekmurje. Kakor znano, so nam prvotno v Parizu določili mejno črto Segovci, Pridahof, Sv. Ana am Aigen in odtam proti vzhodu v Prekmurje. V zadnji korekturi mirovne pogodbe pa so to črto pomaknili na staro ogrsko mejo od Mure navzgor, t. j. izgubili smo ves levi (štajerski) breg Mure. Tako je nastal pravi zemljepisni nestvor, ozko zašiljeni rog avstrijskega ozemlja pri Radgoni, ki sega kakor trn v slovensko ozemlje levo in desno od Mure. Umevno je, da je vsled tega del Prekmurja, ki leži na severu vmesnega avstr. ozemlja, v nekoliko težavnem položaju, ker moraš obiti ta nerodni rog, če hočeš dospeti na desni breg Mure v Gornjo Radgono ali Radence. Vsled tega, in ker naša vlada še ni mogla postaviti novih mostov čez Muro, se ta del Prekmurja nehoti naslanjati na avstr. ozemlje. Nemci so pa sedaj iztuhali sledeče: Ves gornji del Prekmurja, kolikor teži na mursko ravnino, naj se kratkoma priklopi k Avstriji, ki mu s svojim radgonskim klinom leži na poti proti svojemu naravnemu izhodišču: desnemu bregu Mure. Ker se je pri Radgoni zgodila jugoslaviji krivica, naj

se zgodi še nova in se navrže Avstriji v plačilo za njene vsenemške cilje nov kos nenemškega ozemlja! Zadnja „Deutsche Grenzwehr“ se trudi pripraviti tla tej novi vsenemški zanki proti Jugoslaviji. Ozemlje, ki ga na ta način zahtevajo iz Gradca, bi bilo 5 kilometrov široko in kakih 15 kilometrov dolgo. List pravi, da je na tem ozemlju najmanj 90% ljudi, ki govorijo nemško; menda brez neresnice in hudobnih zavijanj ni mogoča nemška propaganda. Kakor doznavamo, pripravljajo naši „taktični in miroljubni sosed“, kakor jih je označil naivni jugoslov. delegat pri Zvezi narodov Spalajković, cel maneuver proti jugoslov. Prekmurju, pri čemur jih skoraj gotovo podpira zavezništvo z Madžari. Po govorici, ki se širijo na meji, bodo v Radgoni izdajali slovensko pisani list za propagando v Prekmurju. Dasiravno so vsi ti vsenemški načrti račun brez krčmarja, vendar opozarjamo javnost in vlado, naj posvečata nemškemu rovanju vso skrb. Naše meje v Prekmurju so definitivne tako za Gradec kakor za Budimpešto. Če se nahaja Radgona v gospodarski stiski in si išče več zraka, tedaj ji moramo povedati, da nam je Bog kljub dosednji sužnosti naklonil toliko državnega čuta, da bomo vedeli braniti meje, ki so nam bile mednarodno priznane. Nemci in Madžari naj iščejo svoje račune v Zapadni Ogrski!

Tedenske novice.

Nov državni praznik. Ministrstvo je odredilo, da se 17. december kot rojstni dan regenta Aleksandra proglasi za državni praznik.

Sprememba v deželni vladi za Slovenijo. Dr. Žerjava (pravosodje) je nadomestil dr. Ravnikar, dr. Ravnikarja (socialno skrbstvo) pa Adolf Ribnikar.

Ustavotvorna skupščina se je sestala. Otvoril jo je dr. Rojc in predlagal za predsednika Nikola Pašića. Kako se bodo opredelile razne strankarske skupine, še ni jasno. Prvi dnevi ustavotvornega dela bodo pozorišče ostrih bojov za in proti poslovniku. Videti je da bodo v ustavodajni skupščini ravno tako ostra nasprotja kot so bila v volilnem boju. Že sedaj izgleda konstituenta kakor politično zborovanje, ki so ga prišli razbijati nahujskani pristaši raznih strank, pa se zborovanje spremeni v osebne prepire ter pretep. Kam bo ta podivjana družba spravila državo in ljudstvo, bo pokazala bodočnost. Na naše neosvobojene kraje se nikdo ni spomnil. Otvoritev ustavodajne skupščine je pokazala novo znamenje naše politične in socialne bolehavosti.

Dr. Korošec odstopil. Prometni minister dr. Korošec je podal ostavko. Kot vzrok navaja, ker poslovnik za konstituento ni izdelan v duhu zakona in ker ga je sestavil odbor, ki je že davno razpuščen. Dr. Korošec je proti vsem omejitvam konstituante. Dr. Korošec sestavlja opozicijo, ki bo zahtevala spremembo nekaterih točk poslovnika. V to skupino bi baje stopili radikalci, hrvatski zajedničarji in muslimani. Druga vest pa pravi, da se radikalci zblížujejo z demokrati. Vsekakor pomeni korak dr. Korošca važen preobrat v politiki Slov. ljudske stranke.

Zemljoradniška stranka. Srbska zemljoradniška stranka, Savez težaka iz Bosne, Težačka stranka iz Dalmacije in samostojna kmet. stranka iz Slovenije so se združile v enotno kmetsko (agrarno) stranko, ki bo nosila ime Zemljoradniška (poljedelska stranka). Predsednik je srbski kmet Vojislav Lazić, podpredsednik Slovenec Iv. Pucelj.

Hrvatski ban dr. Leginja je moral odstopiti, ker baje ni vršil svojih dolžnosti povodom Radičeve skupščine v Zagrebu. Naslednik še ni določen.

Uradni izid volitev. K zadnji objavljenu izidu volitev popravljamo posamezne številke v smislu uradnega izida: radikalci 93, komunisti 58, Radičeva stranka 50, muslimani 24, socialni demokrati 10. Izvoljen je bil tudi Trumbić (samostojna lista). Ostale številke so točne.

Radičeva skupščina v Zagrebu. 28. novembra so zaradi protidržavnega delovanja obsojenega hrvatskega politika Stj. Radića izpustili iz zapor; še tisti dan je postal takorekoč gospodar Hrvatske, ker razpolaga z absolutno večino volilnih glasov in 8. t. m. je imel najbolj slavnostni dan svojega življenja. Kakor nekronani kmetski kralj je zaprisegel čez 20.000 kmetov ter novoizvoljene poslance za svoj republikanski program. Kaj hoče ta sloviti Radić, ki je spravil beograjsko vlado in zagrebškega bana v hude škripce, vso našo javnost pa frapiral s svojimi drznimi zahtevami? To je težko reči. Hrvatska se ne da primerjati s Slovenijo; je čista agrarna pokrajina s fevdalnimi ostanki, ki so se ohranili tako v razdelbi zemlje, kakor v kulturno političnem naziranju kmeta in meščana. Radić je kmetom vcepil razredno zavest in ta zavest jim je nadomestilo za politično zavest. Kmetje so šli za Radićem, ker jim je: 1. obljubil da dobe vso oblast v roke, 2. še vidijo v Srbiji in novi državi tisto, kar so morali videti pred prevratom. Oboje je zmota, toda ta zmota je postala važen činitelj v razvoju naših državnopravnih razmer. O narodnem jedinstvu je Radić priznal manj, kot so nekoč povedali Ilirci; zato pa je močno povdaril hrvatstvo. Jugoslov. državi, ki jo je priznala vsa Evropa, je Radić priznal samo mednarodne meje in nič več. Zahteval je, da se ustvari v teh mejah nevtralna hrvatska kmetska republika. Izrečno je povdaril, da se to ne sme izvršiti z nasiljem, marveč na zakonit način. Kedaj se je revolucionarni program izvršil z zakonitim sredstvi, Radić sam ne ve. Izključeno je,

da bi si v Jugoslaviji pridobil večino za ta program; kadar je hiša napol dozidana, se jo lahko samo podre, ako kdo želi zidati v nasprotno smer, ne more pa graditi dalje. Zaradi tega je Radićeva nevtralnorepublikanska gesta samo pesek v oči množici, ki nima prilike razmišljati o državi in družabnem redu. Ravno tako demagoško je preračunana Radičeva obljuba, da bodo kmetje izvrševali vso upravno oblast razen sodne, inženerske in finančne. Nikdo ne more služiti dvema gospodarjema; če bo kmet okrajni predstojnik, ne bo več kmet in od pluga k peresu je človeka težje spraviti, kakor od peresa k plugu. Radić je imel v zaporu dovolj prilike, da razmišlja o praktični izvedbi tega programa, ampak zdi se, da je mislil ravno tako površno kakor Lenin o socializaciji tovarn in demilitarizaciji (odpravi vojaštva) Rusije. Radičev program je poln velikih puhlic, ki so podobne mehurjem od mila: iz daleč se lepo svetijo, ko jih pa človek njame z roko, mu nič ne ostane. Seveda ima tudi Radić marsikatero dobro misel, o kateri bodo morali njegovi politični nasprotniki razmišljati. Oblast se mora naslanjati tesno na ljudstvo in črpati svojo moč iz ljudstva. Politični in kulturni delavci pa imajo sveto dolžnost, da ljudstvo vsposobijo za to oblast. Dokler se narod ne zaveda svoje odgovornosti za narodno svobodo in svojih dolžnosti do države; dokler še tava v temi in se bori z nepismenostjo; dokler samostojno ne presoja, kaj je za nj prav in kaj ne, tako dolgo sta radičevstvo in komunizem nezdrava pojava in moreta oba živeti brez jasnega načrta za bodočnost. Kadar pa bo ljudstvo zahtevalo od voditeljev več kot bleseteče besede in posladkane obljube, tedaj se bodeta morala marsičemu prilagoditi, kar ju bo temeljito preobrazilo. Prihodnji dnevi bodo pokazali, kam se bo obrnil Radić: Ali bo obračunal on z Beogradom, ali Beograd z njim.

Pogoji za konstituento. Dnevno časopisje vseh strank se živahno peča z načrti sedanje vlade glede dela v konstituenti. Med temi je zlasti odredba, da bo moral vsak poslanec, ki hoče sodelovati v ustavodajni skupščini, priseči kralju in jedinstvu države. S to zahtevo je skržena svoboda konstituante in že dane vodilne misli za ustavo. Ravno tako je sedanja vlada izdelala poslovnik za ustavodajno skupščino, ki utesnuje delo v skupščini. Časopisje razmotriva, koliko je vlada opravičena že v naprej omejiti svobodo sklepanja. V splošnem prevladuje mnenje, da ti sklepi niso zakoniti in da se mora dati zastopnikom ljudstva popolna svoboda, ki jo lahko omeji državna oblast samo v slučaju, ako bi bili res ogroženi interesi države kot take, kar s svobodnim gibanjem konstituante še niso. Nepristranski opazovalec dobiva vtis, da se o monarhiji in republiki razmotriva zgolj s stališča posameznih strank, ne pa z vidika splošnosti. Obsojati je, da se sedanje stranke igračkajo z življenjskimi interesi ljudstva. Potem se pa čudijo, če pride plačilo!

Ustava v očeh sedanje vlade. Sedanja vlada je izdelala ustavni načrt za ustavodajno skupščino, katerega je podpisala večina ministrov. Ta načrt določa da je država SHS ustavna, parlamentarna monarhija s srbohrvaškim odnosno slovenskim službenim jezikom. Državno oblast vršita kralj in parlament; kralj je odgovoren po ministrih. Člen 10. določa da kralj proglašaja vojno in sklepa mir, vendar mora v slučaju, ako državi ni bila vojna napovedana ali ni bila napadena, dovoliti napoved nar. predstavnštva. V splošnem so pravice kralja precej široke, zlasti kar se tiče narodne skupščine. Narodno predstavnštvo obstoja iz nar. skupščine in senata. Na vsakih 40.000 prebiv. pride 1 poslanec, ki se izvoli na 4 leta. Senat obstoja iz 100 članov, katere volijo člani pokrajinskih in okrajnih skupščin ter delegati obč. odborov. Senatorji morajo biti nad 40 let stari in imeti srednješolsko naobrazbo. Redno zasedanje se začne vsako leto 20. oktobra in ne more biti prej zaključeno, dokler ni rešen državni proračun. Zanimive so določbe o upravi. Država se razdeli na pokrajine, katerih ne sme biti čez 35. Obsegati morajo 250 do 600 tisoč prebivalcev. Na čelu pokrajine stoji pokraj. načelnik, ki ga imenuje kralj. Pokrajinske oblasti prevzamejo: finančno oblast, javna dela, narodno gospodarstvo, socialno skrb, narodno zdravje, javno varnost itd. Organa pokrajinske uprave sta pokrajinska skupščina in pokrajinski odbor. O navedbah pokrajinske skupščine odloča pokrajinski načelnik. — Zaenkrat naj zadostujejo navedeni odlomki. Videti je, da ustava ni demokratična, kakor smo jo vsi pričakovali. Sicer pa bo o definitivni ustavi odločala samo ustavodajna skupščina.

Za predsednika nemškoavstrijske zvezne države je bil izvoljen dr. Mihael Hainisch. Predsednik je rojen 1. 1858 kot sin učiteljice. Študiral je v Münchenu in na Dunaju. Odlikoval se je kot narodnogospodarski pisatelj in vnet socialni delavec. Ne pripada nobeni stranki in je bil izvoljen kot nevtralec.

Položaj v Avstriji. Nemci se kaj radi vtikajo v notranje težave naše države, dasiravno bi morali najprej pomesti pred lastnim pragom. Gospodarski položaj Avstrije je skoraj brezupen. Finančna sredstva republike so popolnoma izčrpana. Zastaviti bo treba ali tuje vrednostne papirje ali pa zbirko dragocenih gobelinov iz bivših cesarskih dvoran, sicer Avstrija že 1. januarja ne bo imela ničesar jesti ter bo morala klavrno poginiti od lakote. Vlada je morala porabiti zadnje denarne ostanke za nakup živil. Kancelar dr. Mayr in finančni minister dr. Grimm, ki sta podala zastopnikom časopisja to izjavo, sta iz-

razila dvom, ali bo Avstrija v dveh mesecih še obstojala kot država ali ne. Povrh vseh teh težav pa so začeli stavkati uradniki finančne uprave. V zunanjem ministristvu so stavkajoči zaklenili najvažnejše akte ter odnesli ključke. Uradnikom se pridružujejo tudi razni delavci in drugi nastavljeni. To je tisti paradiz, o katerem še na tistem sanja marsikateri naš štajercijanec, ki vidi v sedanji Avstriji staro Avstrijo. Res je, da se pri nas v Jugoslaviji gode razne napake in da ne gre vse tako gladko, kakor bi si želeli, toda naša domovina ima dovolj mladostne sile, da svoje težave preboli in vzrase v močno telo. Avstrija pa je podobna sključenim starki, ki polagoma krevsa h grobu.

Novi kovani drobiž je že došel v Beograd. V kratkem dobimo v promet novce po 5, 10 in 25 par. Novci po 5 in 10 par so izdelani iz zmesi cinka (98%) in bakra (2%). Novci po 25 par so izdelani iz zmesi niklja (25%) in bakra (75%). Beseda para je izražena v cirilici in latinici. Ti novci bodo pri nas drobiž po 20, 40 in 100 vinarjev.

D' Annunzio še vedno gospoduje na Reki. Koraki rimske vlade proti njemu so bili premalo resni, da bi imeli vspeh. Za Reko zahteva Jugoslaviji priznana luko Beroš in mesto Sušak. V zadnjem času se je zateklo v d' Annunziovo varstvo več italj. vojnih ladij, Mornarji so častnike privezali k topovom in sami vodili ladje k d' Annunziu na Reko, ki jih je zato nagradil.

Politika z bombami. Dne 9. t. m. je imel rumunski senat svoje zasedanje. Med zasedanjem je vdril v dvorano atentator in vrget med senatorje bombo. Škof Radu in minister Crecenau sta bila ubita; škofje Ciorogar in Nison, dva senatorja, general Cvanda in minister Galeanu pa težko ranjeni.

Popis invalidov, vdov in sirot. Mnogi občinski uradi še doslej niso vpsali invalidskemu oddelku poverjenstva za socialno skrb v Ljubljani izkazov o popisu vseh invalidov, vdov in sirot glasom naredbe opr. št. III. 8987/20 z dne 6. septembra 1920. Rok za vpošiljanje teh izkazov je potekel že 10. oktobra t. l. Z ozirom na to, da je odvisno od socialne statistike, ki jo ima sestaviti poverjenstvo na podlagi teh izkazov, vprašanje ureditve novih doklad k pokojninam naših preskrbljeencev, je nujno potrebno, da zadostijo vsi občinski uradi nemudoma svoje dolžnosti. Opozarjamo na to, da nosijo občinski uradi vso odgovornost za morebitne posledice, ki bi nastale vsled brezbriznosti posameznih uradov. Upoštevati morajo, da ne bo mogoče sestaviti socialne statistike in vsled tega tudi ne urediti vprašanja državnih preskrbnin tako dolgo, dokler ne bodo zbrani izkazi iz vseh občin.

„Murska Straža“ pred poroto. Ker so razni listi poročali, da bo prišla „Murska Straža“ po bivšem odgovornem uredniku g. Jerebiču pred mariborsko poroto, ugotavljamo, da se je zadeva poravnala in ne pride pred poroto.

Domače vesti.

Imenovanja pri pošti. Imenovani so: Za poštne oficijante poštne aspiranti Davorin Štefanec pri poštne uradu G. Radgona, Ivan Ledinek, Maks Košir, in Anton Prijatelj pri poštne uradu Murska Sobota. Valentin Pečnikar, Viljem Smerdu in Anton Glogovšek pri pošt. uradu Dolnja Lendava. Za poštne oficijantke pošt. aspirantke: Antonije Tavželj pri pošt. uradu Murska Sobota, Miroslava Urbančič pri poštne uradu Dolnja Lendava, Krista Škrlec pri poštne uradu Ljutomer. Podeljeno je odpraviško mesto: Križevci v Prekmurju poštne pomočnici Gizeli Džuban, Gornja Lendava poštne aspirantki Frančiški Čampa, Veliki Dolenci poštne pomočnici Anici Singer, Sv. Jurij bivši poštne oficijantki Mileni Mursa in Rankovci pošt. pomočniku Janezu Titan.

Posojilnica v Gornji Radgoni naznanja, da bo njena pisarna zaradi sklepanja računov kakor druga leta tudi letos zaprta od 25. decembra do 7. januarja 1921. — V tem času se ne sprejemajo stranke pod nobenim pogojem in se jih na to opozarja, da si ne delajo nobenih nepotrebnih potov. Prvi uradni dan v prihodnjem letu je tedaj v petek, 7. januarja.

Ljutomer. G. -J. Robič, šolski ravnatelj in gđč. hčerka sta naklonila Podpornemu društvu tukajšnje narodne šole po 100 K torej skupaj 200 K. Iskrena hvala!

Mala Nedelja. Kmetijsko bralno društvo priredi dne 26. decembra ob 3. uri pop. veselico v šolskem poslopju. Sodeluje malonedeljski tamburaški zbor. Pridite vsi!

Radgona. Že od starih časov je navada, da se krščanski pouk za šoli odraslo mladino vzdržuje v slovenskem jeziku. Ker so se otroci v šoli učili nemški katekizem, so se na ta način po vstopu iz šole naučili slovenskega. Tudi so bile vsako nedeljo v Marijini cerkvi

slovenske pridige. Najbolj zagrizeni Nemec mora priznati, da prebivajo v okoliških vaseh Slovenci. Najmanjša pravica, katero more dati večina narodni manjšini, je pač ta, da sme vsaj Boga častiti v materinem jeziku. Starejši radgonski Nemci so to uvideli in so pustili Slovincem to borno drobtino. Sedanji kaplan g. Qualencer pa skuša še ta košček pravice žrtvovati vsenemškemu molohu. V Marijini cerkvi se vrše slovenske pridige le enkrat na mesec, krščanski nauk za odraslo mladino pa se tudi obrača na nemško. Za narodno manjšino, ki se potaplja v tujem morju, je tudi taka malenkost važnega pomena. To, kar dajejo krščanski misijonarji zamorcem v Kongu: katekizem v domačem jeziku, trga rojak iz Celja ubogim Slovincem iz rok.

Radgona. Kolikor smo se informirali, je bil posestnik Žitek iz Zenkovec aretiran na podlagi anonimne ovadbe. Graško sodišče ga je izpustilo. Mi mu nočemo delati krivice, ker ima patent na njo pisec „Das deutsche Leid in Radkersburg“.

Ljutomer. Mesto venca na grob pok. gospe A. Robičeve v Ljutomeru so darovali „Podpornemu društvu narodne šole: g. Čeh Fr., učitelj 20 K; č. g. M. Ferk, kaplan 20 K; g. Lubej Fr., učitelj 30 K; ga. Mihalič, učiteljica 20 K; g. Mikl Ciril, učitelj 30 K; gđč. Sever Minka, učiteljica 20 K; g. Stopar Sl., učitelj 20 K; č. g. kaplan Zdravec, 20 K; gđč. Wessner J., učiteljica 40 K, g. Zacherl Fr., 30 K, gđč. Zacherl Slavka, 20 K. Vsem blagim darovalcem srčni „Bog plačaj“.

Plitvica. V noči od 6. na 7. t. m. so trije roparji vdrli v hišo št. 21. Eden izmed njih je posestnico Marijo Bence udaril po glavi, da je takoj padla v nezavest. Drugi je udaril njeno 6 letno hčerko in jo lahko ranil. Na to so roparji preiskali vse shrambe v hiši, ukradli približno 8000 K avstrijskega denarja in 2000 jugoslov. denarja, vso obleko, srebrno uro z zlato verižico in pobegnili. Posestnica Bence je bila smrtonesno ranjena. Nezavestno so spravili v radgonsko bolnico, kjer je baje že umrla. Edina priča je 6letna hčerka, ki pravi da sta bila dva roparja visoke, tretji pa male postave, vsi so pa bili brez brk. Orožništvo se trudi, da jim pride v sled. Mož oropane posestnice se še nahaja v vojnem vjetništvu. Občina Plitvica razpiše nagrado 1000 K za onega, ki izledi roparske morilce. Obenem je občina uvedla ponočno stražo.

Apaač. Dne 10. t. m. so obmejne straže zasledile v Muri blizu Segovec moško truplo in ga spravile na suho. Kakor se je pozneje dognalo, je bil utopljenec Franc Spelec, star 28 let, doma iz Luč. Utonil je 10. oktobra t. l. pri Cmureku, ko je hotel vtihotapiti čez Muro v Avstrijo enega bika.

Negova. Pri nas se nahaja stari grad, zato pa smo vsi nagnjeni bolj na „starinsko“. To se pozna na pr. nekemu tukajšnjemu orožniku, ki se še vedno ponaša s staroavstrijsko uniformo. Mislimo, da kralj. SHS orožniške postaje niso muzeji.

Gornja Radgona. Carinski uradnik gosp. Brložnik je zaplenil veliko, umetniško izdelano sliko „Volksabstimmung in Kärnten“, ki je bila naslovljena na Petra Smodiča v Črešnjevcih, čigar brat, poštne uradnik v Ptuj, je poročen z neko zagrizeno koroško Nemko. Sliki je bil priložen spominski križec na rumeno-rdeče-belem traku z napisom: „Kärntner-Freiheitskampf 1919—1920.“ Bilo bi zanimivo izvedeti, kdo se je tako hrabro boril za nemško stvar na Koroškem? Pozivljamo politično oblast, naj se za zadevo zanima. Prinašamo ta slučaj, ker je mogoče, da bodo skušali Nemci spraviti v naše hiše več takih spominskih slik. Dolžnost poklicanih organov je, da kaznujejo vse tiste, pri katerih bi se kaj takega našlo.

Mala Nedelja. Umrla je v noči od 8. na 9. decembra v starosti 69 let gospa Ana Kukovec, mati ministra dr. Vekoslava Kukovca N. v m. p.

Križevci. Podružnica čebelarkega društva priredi v nedeljo dne 19. decembra ob 8. uri zjutraj v šoli svoj redni občni zbor. Pobirala se bo tudi udnina za l. 1921. Vabimo vse čebelarje iz okolice. — Odbor.

Spodnji griz. Zaman iščete naš kraj na zemljevidih in kartah špecijalkah. In vendar je to staro mesto ob Muri, starejše kot sosedni trg Gornja Radgona. Še več: to pozabljeno mesto je „corpus separatum“, po priliki nekaj takega kakor je Reka, Gdansko, Bremen itd. Kljub temu ga ni na zemljevidih, pa tudi diplomatom ne razbija glave. To je znamenje, da so meščani zelo skromni in zadovoljni ljudje. So pa tudi lahki, saj so v svoji notranji in zunanji politiki neodvisni. Ne plačujejo davkov, ne vzdržujejo armade, še lastnega občinskega odbora nimajo — in vendar so samostojno mesto z mednarodno določeno mejo. Sicer moramo resnici na ljubo priznati, da spada to mesto v državnoopravnem oziru pod popolno suvereniteto kraljevine SHS, toda dejstvo je, da mesto Spodnji griz še ni bilo pridruženo nobeni jugoslov. občini in tudi ne proglašeno kot samostojna občina, vsled česar si po naj-novejšem opcijskem zakonu ne more pridobiti državljanstva. Ker je izključeno, da bi se mednarodno določena meja izpremenila in ker odločno odklanjamo vsako zvezo z Nemško Avstrijo, na drugi strani pa smo proti zedinjenju s trgov Gornjo Radgono, smo pripravljeni osnovati nevtrarno meščansko republiko Spodnji griz, seveda pod pogojem da nam ne bo treba plačevati davkov in dajati vojakov, zakaj v tem slučaju vsako republikanstvo neha. Mi hočemo biti popolnoma nevtralni, kakor smo pokazali v zadnjem času, ko so nekateri meščani volili za Jugoslavijo, drugi pa v oktobru za Avstrijo. Evropa, priznaj nam svobodo, da volimo za — Spodnji griz! (Op. ured. To pobožno željo dajemo v razmišljanje našim politikom. Njihova zahteva ni nič z manj neizvedljiva, kakor glavne točke komunističnega in radičevskega programa. Spodnji griz je del mesta Radgone, ki leži na desnem murskem bregu in je mednarodno dodeljen Jugoslaviji. Naša vlada še ni ničesar storila, da uredi upravno pripadnost tega kraja.)

Zadnje vesti.

Osrednja vlada odstopila. V torek popoldne je ministrski predsednik dr. Vesnić predložil regentu ostavko celokupne vlade. Regent je demisijo sprejel. Za sestavo nove vlade imenujejo dve znani imeni: Protić in Pašić.

Iz deželne vlade za Slovenijo so izstopili: predsednik dr. Brejc in poverjeniki dr. Verstovšek, Srnc, Jan. Ljudska stranka je tedaj odklonila sodelovanje v vladi. Z vodstvom vladnih poslov je poverjen dr. Pitamic.

Dr. Anton Mahnič umrl. V Zagrebu je umrl po daljšem bolehanju krški škof dr. Anton Mahnič. Sivolasega starčka so Italijani prisilili, da je moral zapustiti svojo škofijo in se zateči k zagrebškemu nadškofu, kjer je vlegel in po daljšem trpljenju umrl. Rajni škof je ena najbolj znanih osebnosti na Slovenskem. On je duša Slovenske ljudske stranke in katoliškega gibanja na slovanskem jugu sploh. V zgodovini Slovencev mu ostane trajan spomin. Pogreb se vrši v soboto ob 9. uri v Zagrebu.

Konstituanta. Verifikacija poslancev se je že pričela. Sestavili so se razni klubi, ki imajo živahna posvetovanja o bodoči politiki. Radič s svojimi poslanci še ni došel v Beograd in ni jasno, kaj namerava storiti. Prisega poslancev se še ni pričela. Prisegli bodo demokratje, radikali, zemljoradniška stranka, muslimani. To so stranke, ki bodo tudi za centralizem. Ta skupina je najmočnejša. Zemljoradniška stranka je izjavila, da ne namerava vstopiti v vlado. Opozicionelni blok se pripravlja pod vodstvom jugoslov. kluba.

KOMUNISTIČNI NEMIRI NA ČEŠKEM. Komunisti v Pragi so se nepostavno polastili neke socialno-demokratske tiskarne. Lastniki so vložili tožbo in sodišče je razsodilo po zakonih. To je komuniste razjezilo in so stopili v stavko. Vsled nekega spora med državnimi organi in stavkajočimi komunisti se je stavka razširila in kmalu so zapustili delo vsi komunistični delavci na Češkem. Ponekod je prišlo do ostrih izgrediv. Nad Moravsko je vlada proglasila nagil sod.

DRŽAVNI NAMEŠČENCI V TRSTU so stopili v stavko, ker vlada ni sprejela njihovih mezdskih zahtev.

NEMŠKA DRZNOST. Avstrijski listi razširjajo vest, da bo dunajska vlada zahtevala od Zveze narodov, naj dovoli glasovanje v dravski dolini. Ali ni to plačilo za otročji nastop jugoslov. delegata Spalajkovića pri Zvezi narodov? Opozarjamo obmejne Slovence, med katere bodo skušali iz Gradca zanesti te vesti, da so naše meje popolnoma trdne in je revizija mirovne pogodbe brez naše privolitve izključena.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elza fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki špecijalni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatljic 18 K. — Želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 326, Hrvatska. D.

Kdor želi da se mu pošljejo Elza-izdelki v Avstrijo, naj naslovi naročilo na: Apotheke „zum heil. Geist“ Versandstelle Epl. 326, Wien I. Nibelungeng. 2.

GOSPODARSKA ZADRUGA ZA PREKMURJE, MURSKO POLJE IN SLOVENSKE GORICE R. Z. Z O. Z. V GORNJI RADGONI

ima v zalogi po najnižjih dnevnik cenah razno manufakturno blago za moške in ženske obleke, barhente, vseh vrst platno, špecerijo kakor kavo, riž, čaj, sladkor, papriko, milo, sodo itd. — Vseh vrst moko, zдроб, otrobe.

Kupuje pšenico in vse poljske pridelke po najvišjih cenah. Velika zaloga poljedeljskih strojev in vinskih sodov vseh velikosti.

Posreduje pri nakupu večjih strojev in obrtniških potrebščin. Zaloga tesnega lesa in desk vseh vrst.

Zadruga posluje samo s člani.

Glavna trgovina in pisarna v lastni hiši v Gornji Radgoni.
Dosedanji promet: 340.000.000 K. Rezerva: 500.000 K.

Podružnice: Križevci pri Ljutomeru, Murska Sobota, Dolnja Lendava, Cankova.

Licitacija!

V nedeljo dne 19. decembra 1920 se bo na prostovoljni javni dražbi prodajalo hišno in gospodarsko poslopje na posestvu kneza Trauttmannsdorfa v Zbigovcih (Gleichenberško) in sicer v 3 delih. 1 Zgornja klet, 6 m dolga, 4 m široka in 3 m visoka, z streho, izklicna cena 800K; 2) Hišno poslopje z kuhinjo in vežo, 10 m dolgo, 6 m široko, 3 m visoko, z streho vred, izklicna cena 1.200 K; 3) Škedenj, 5½ m dolg, 5 m širok, 3½ m visok, z streho vred, izklicna cena 1.250 K. Cela stavba je lesena ter so vse stene povprečno 16 cm debelo. Vsak zdražitelj mora kupnino v celem znesku takoj položiti, kupljeni del stavbe pa najdalje v 4 tednih podreti in odstraniti. Začetek dražbe točno ob 2. uri popoldne.

S privoljenjem lastnika:
Al. Neudauer, tč. sekvester.

PROTOKOL. TVRTHA **IVAN HAJNY, MARIBOR**

Aleksandrova cesta 45 (nasproti glav. kolodvora) priporoča cenjenim posestnikom svojo veliko zalogo samo prvovrstnih poljedeljskih strojev

kot: vitle, mlatilnice za ročni pogon, na vitel, žitne čistilne mline, trijerje ali žitne odbiralnice, slamoreznice, izvrstne sadne mline, grozdne mline, stiskalnice, koruzne robkarje večje in tudi manjše, kakor slika kaše, reporeznice, univerzalne pluge, gnojnice črpalke, izvrstne pocinkane brzoparilnice v velikosti 50 do 160 l, železne kotle, bakrene kotle za žganje kuhali in stalne ter prevažajoče motorje. Priporočam tudi izvrstne mlečne centrifuge ali separatorje. Oskrbim slamorezne nože ter popravila vsakovrstnih strojev. Postrežba točna in solidna. Na pismena vprašanja dajem radevolje odgovor.

Odvetnik dr. Franjo Lipold

naznanja, da se je 15. decembra 1920 preselil in ima svojo odvetniško pisarno v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 36, I. nadst. Telefon št. 85

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu ustanovljena leta 1884.

Podružnica za Slovenijo v Ljubljani, Stari trg 11.

Zavaruje: Življenske rente, deto otrokom, glavnice na življenje, zgradbe in premičnine proti škodi požara in strele, steklene šipe proti razbitju, proti vlomu in telesnim nezgodam. — Posebno zavarovanje proti nezgodam na železnici in parobrodu za celo življensko dobo. Sprejema v vseh krajih Slovenije sposobne zastopnike in potnike, katerim se nudi prilika znatnega zaslužka. — Zastopnik v Gornji Radgoni je gospod Zdravko Vrlič, Spodnji Griz števil. 7.

MASTIN

primešaj krmi; vsak teden eno pest, če pa se rabi kot nadomestilo za krmo tedaj pa dve pesti. Pet zavojčkov Mastina, prahu za pitanje zdrave, debele živine, za 6 mesecev za vsako živinčce. Dobil je najvišjo kolajno v Londonu, Parizu, Rimu, Dunaju. Tisoče gospodarjev ga hvali in ponovno kupuje. Zahtevaj ga pri lekarnarju ali trgovcu, vsak ga lahko prosto prodaja. Ali pa piši lekarni Trnkozy v Ljubljani, Kranjsko, po 5 zavojčkov. Stane K 50— s poštnino.

GARJE

srbešico, kraste, lišaje uniči pri človeku mast proti garjam. Brez vonja in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo s poštnino K 15— v lekarni **TRNKOZY** v Ljubljani.

Miši, podgane, stenice, ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10—, za podgane in miši K 10—, za ščurke K 20—, posebna močna tinktura za stenice K 12—, uničevalec moljev K 10— prašek za uši v obleki in perilu K 10—, in K 20—, proti mravljam K 10—, proti uši pri perutnini K 10—, prašek proti mrčesu K 10— in K 20—, mazilo proti ušem pri ljudeh K 5— in K 10—, mazilo za uši pri živini K 6— in K 10—, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalcev rastlin) K 10—, mazilo proti garjam K 12—. Pošilja po povzetju zavod za eksport. **M. Jünker, Zagreb, 45, Petrinjska ulica 3.**

Spalna oprava

popolnoma nova, sestojeca iz: 2 postelji, 2 velikih umivalnika je radi prese-litve **na prodaj.** Pohištvo je iz trdega lesa, umivalnik in nočne omarice z marmornatimi ploščami, umivalnik z velikim ogledalom. Cena zelo ugodna. Natančnejše pojasnila daje upravništvo lista.

Najdražje prodajaš in ceno kupuješ, če v „Murski Straži“ večkrat oglašuješ!

TISKARNA PANONIJA

F. JEREBIČ IN TOVARIŠI KOMANDITNA DRUŽBA
GORNJA RADGONA

P. n. župnijskim, občinskim, državnim in zasebnim uradom, šolskim vodstvom, trgovcem, društvom vlijudno naznanjamo, da imamo v zalogi veliko množino vsakovrstnih pisarniških in šolskih potrebščin, knjig znanstvene, nabožne in leposlovne vsebine, devocijonalij itd. kakor tudi, da prevzememo v tisk in vezavo vse, v omenjene stroke spadajoča dela kakor: lepake, letake, kuverte s firmo, pisemski papir itd. Prodaja na drobno in na debelo. Sezname in cene naših zalog vsikdar

KNJIGOVEZNICA, KNJIGARNA, TRGOVINA S PAPIRJEM IN PISARNIŠKIMI PTREBŠČINAMI
NA DROBNO IN DEBELO

Z reklamo inserati
trgovec se bogati.

POSJOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. zadr.
z n. z.

Hranilne vloge

sprejme in jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta prez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih inzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštno-čkovnega urada v Ljubljani števil. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposojuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnih plačuje pri Posojilnici svoj dolg naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 kron. Prošnje za vknjižbo novih, kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila

se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradi posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori so v lastni hiši, Glavna cesta števil. 14, zraven kolodvora.